

KLAGANDE

VafabMiljö Kommunalförbund, 222000-3129

Ombud: Advokat Erik Olsson och jur.kand. Magnus Ehn

MOTPART

Chas Visual Management AB, 556726-4758

Ombud: Ann-Marie My Malmberg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Uppsalas dom den 13 januari 2021 i mål nr 6215-20,
se bilaga A

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

VafabMiljö Kommunalförbund yrkar i första hand att Chas Visual Management AB:s (bolaget) ansökan om överprövning avvisas och i andra hand att ansökan avslås. Vafab för fram samma grunder och omständigheter som i förvaltningsrätten med i huvudsak följande tillägg.

En förutsättning för talerätt är i princip att leverantören har gett in anbud i upphandlingen. För att leverantören ska ha talerätt, trots att denne inte har gett in ett anbud, krävs att det på grund av de satta villkoren i upphandlingen hade varit meningslöst att ge in anbud (se EU-domstolens dom i mål C-328/17 Amt Azienda [EU:C:2018:958] p. 47 och 51). Rekvisitet för talerätt i 20 kap. 4 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU, är något annorlunda utformat än artikel 1.3 i direktiv 89/665/EEG om samordning av lagar och andra författningar för prövning av offentlig upphandling av varor och bygg- och anläggningsarbeten (rättsmedelsdirektivet). I LOU finns inget uttryckligt krav att den som ansöker om överprövning ska ha ett intresse av att få ingå det aktuella avtalet. Högsta förvaltningsdomstolen har dock i HFD 2017 ref. 62 uttalat att det finns anledning att tolka bestämmelsen i ljuset av direktivets krav på att en leverantör ska ha haft intresse av att ingå avtal i den aktuella upphandlingen för att ha talerätt.

Bolaget har inte gett in något anbud och har därmed inte haft intresse av att tilldelas kontrakt. Bolaget har därför inte talerätt, dvs. rätt att få upphandlingen överprövad.

I förvaltningsrätten har bolaget anfört att bristen hänför sig till utvärderingsmodellen eftersom anbud under 700 000 kr inte ger något mervärde vid utvärderingen. Det har inte varit fråga om diskriminerande villkor som medfört att det varit omöjligt för bolaget att tillhandahålla föremålet för upphandlingen. Bolaget hade mycket väl kunnat tilldelas

kontrakt om det hade gett in anbud i upphandlingen och hade haft goda chanser att konkurrera även med låg kvalitet. Ingiven e-postkorrespondens visar att bolaget inte alls upplevt det lönlöst att ge in anbud i upphandlingen, utan att bolaget inte ville riskera att tilldelas kontrakt i en upphandling som måste göras om efter en eventuell överprövning.

Utvärderingsmodellen strider inte mot likabehandlingsprincipen och är förenlig med proportionalitetsprincipen eftersom den är nödvändig för att uppnå det eftersträlvade syftet. Modellen tar hänsyn till såväl anbudsgivarnas pris som 37 olika kvalitetsparametrar. Anbudsgivarna kunde få maximalt 55 poäng för pris och 45 poäng för kvalitet. Utan att helt avslöja sitt budgetutrymme har Vafab genom det angivna prisspannet 3 000 000 kr–700 000 kr i upphandlingen indikerat sin betalningsvilja. Prisspannet skapade förutsättningar för större jämförbarhet och skarpare konkurrens mellan anbudsgivarna.

Till skillnad från situationen i HFD 2018 ref. 50 förhindrar prisspannet inte anbudsgivare från att konkurrera med ett lågt pris. Anbudsgivaren kan utnyttja effekten av sin prismässiga konkurrensfördel genom att höja kvaliteten. Utvärderingsmodellen innebär att det inte finns någon absolut nedre gräns för hur låga priser som får offereras, i likhet med omständigheterna i HFD 2020 ref. 24. Syftet med att kunna förkasta onormalt låga anbud är att inte behöva teckna avtal med oseriösa anbudsgivare. Syftet med prisintervallet är ett helt annat, att indikera hur myndighetens behov och betalningsvilja ser ut vad avser förhållandet mellan pris och kvalitet. Prisspannet har samma funktion som viktning av utvärderingskriterier, dvs. att förmedla myndighetens prioriteringar så att leverantörerna kan utforma sina anbud utifrån det. Det handlar inte om att förkasta anbud utan om att se till att anbudet blir så konkurrenskraftigt som möjligt. Reglerna för onormalt låga anbud kan inte användas som substitut för viktning eller prisintervall i utvärdering.

Bolaget anser att överklagandet ska avslås och för fram samma grunder och omständigheter som i förvaltningsrätten med i huvudsak följande tillägg.

Bolaget har talerätt eftersom det hade för avsikt att lämna anbud och ett intresse av att tilldelas kontrakt. Detta framgår av e-postmeddelanden mellan parterna kring prisutvärderingens överträdelse enligt LOU. Överträdelsen försvårade väsentligen bolagets möjlighet att vinna upphandlingen. Bolaget kunde därmed komma att lida skada både av förlorad affär och arbetet med att ta fram anbud. Det var inte kostnadsförsvarbart att fortsätta anbudsarbetet under de förutsättningarna. Bolaget valde därför i stället att ansöka om överprövning.

Utvärderingsmodellen strider mot LOU i och med att pris understigande ett godtyckligt satt tröskelvärde inte ger någon konkurrensfördel. Prisutvärderingen innebär en diskriminerande begränsning av leverantörers konkurrensförmåga.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Talerätt

En leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma lida skada vid en offentlig upphandling får enligt 20 kap. 4 § LOU ansöka om överprövning av upphandlingen.

Bestämmelsen om talerätt i 20 kap. 4 § LOU grundas på artikel 1.3 rättsmedelsdirektivet som innehåller gemensamma minimiregler inom EU. I artikeln anges att prövningsförfarandena ska vara tillgängliga på de villkor som medlemsstaterna själva anger, åtminstone för var och en som har eller har haft intresse av att få ingå ett visst avtal och som har lidit skada eller riskerar att lida skada till följd av en påstådd överträdelse. Medlemsstaterna tillåts dock att ha mer generösa bestämmelser om talerätt.

Av rättsfallet HFD 2013 ref. 53 framgår att det är sökandens egen uppfattning om skada eller risk för skada som är relevant. En leverantör ska dock ha haft intresse av att ingå avtal i den aktuella upphandlingen för att ha talerätt (HFD 2017 ref. 62).

Kammarrätten anser att den e-postkorrespondens som getts in visar att bolaget hade för avsikt att lämna anbud i upphandlingen och ett intresse av att tilldelas kontrakt. Eftersom bolaget anser sig ha lidit skada på grund av att utformningen av utvärderingsmodellen, enligt bolaget, strider mot likabehandlings- och proportionalitetsprinciperna, har bolaget haft rätt att ansöka om överprövning av upphandlingen. Vafabs yrkande att bolagets talan ska avvisas på grund av bristande talerätt ska därför avslås.

Utvärderingsmodellen

Fråga är därefter om utvärderingsmodellen är förenlig med likabehandlings- och proportionalitetsprinciperna.

Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att ett obligatoriskt krav att anbud under en viss prisnivå, s.k. golvpris, automatiskt kommer att uteslutas inte är förenligt med likabehandlingsprincipen och bestämmelserna om onormalt låga anbud. Detta har motiverats med att ett sådant golvpris hindrar leverantören från att konkurrera med priset samt att den upphandlande myndigheten saknar möjlighet att bedöma inkomna anbud i verklig konkurrens med varandra och bedöma om ett anbud med ett lågt pris är seriöst menat (HFD 2018 ref. 50). I ett senare avgörande har domstolen uttalat att ett obligatoriskt krav som inte anger någon absolut nedre gräns för hur låga priser som får offereras inte hindrar leverantörerna från att konkurrera med sina priser. Om kravet inte heller leder till att onormalt låga anbud automatiskt förkastas, kan det inte anses komma i konflikt med likabehandlingsprincipen eller med bestämmelserna om onormalt låga anbud (HFD 2020 ref. 24).

Enligt utvärderingsmodellen kan anbudsgivare som mest få 55 poäng för pris och 45 poäng för kvalitet. Anbudspriser mellan 3 000 000–700 000 kr tilldelas ett mervärde på 0-55 poäng enligt en linjär skala. Om anbudsutvärderingen visar att två eller flera anbud har likvärdiga poäng antas den anbudsgivare av dessa som har lägst anbudspris för årlig drift. Om anbudsutvärderingen visar att två eller flera anbud har likvärdiga poäng och har lika anbudspris för årlig drift, kommer vinnande anbud att utses efter lottning. Vafab har i upphandlingsdokumentens Frågor och svar angett att pris under 700 000 kr erhåller 55 poäng och pris över 3 000 000 kr erhåller 0 poäng.

Enligt kammarrättens mening får det anses framgå av upphandlingsdokumenten att det inte är ett obligatoriskt krav att ange pris inom intervallen och att offererade priser utanför intervallen därmed inte leder till att anbudet utesluts. Anbud med priser under 700 000 kr kommer vidare enligt Vafab att bli föremål för det kontradiktoriska förfarandet enligt bestämmelserna om onormalt låga anbud. Situationen i detta mål skiljer sig därför från de situationer som var föremål för Högsta förvaltningsdomstolens prövning i HFD 2018 ref. 50 och HFD 2020 ref. 24.

Även om prisintervallet för tilldelning av mervärde för utvärderingskriteriet pris inte anger någon absolut nedre gräns för hur lågt totalt anbudspris som får offereras, medför bestämmelsen ändå att anbudspriser som understiger 700 000 kr inte innebär några konkurrensfördelar. Anbudsgivaren hindras därigenom från att dra nytta av eventuella stordriftsfördelar och från att pressa sina priser för att ta sig in på en viss marknad genom att konkurrera med ett lågt pris. Den omständigheten att anbudspriset för årlig drift är utslagsgivande om två anbud uppnår likvärdiga poäng påverkar inte bedömningen, eftersom en anbudsgivare som inte kan utnyttja eventuella stordriftsfördelar för att offerera ett lågt totalt anbudspris inte vinner upphandlingen om den inte kan konkurrera med ett lågt pris för årlig drift. Bestämmelsen medför även att den upphandlande myndigheten

saknar möjlighet att bedöma inkomna anbud i verklig konkurrens med varandra. Kammarrätten bedömer därför att utvärderingsmodellen inte är förenlig med likabehandlingsprincipen.

Vafab gör vidare gällande att prisintervallet är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade syftet, att indikera hur myndighetens behov och betalningsvilja ser ut när det gäller förhållandet mellan pris och kvalitet. Kammarrätten konstaterar dock att syftet likväl hade kunnat uppnås genom exempelvis viktning av utvärderingskriterierna. Kravet har därmed enligt kammarrättens bedömning inte varit nödvändigt för att uppnå det eftersträvade syftet. Utvärderingsmodellen är därmed inte heller förenlig med proportionalitetsprincipen.

Bolaget har i förvaltningsrätten fört fram att det har såväl stordriftsfördelar som mycket konkurrenskraftiga priser jämfört med branschkollegor som medför att det hade kunnat offerera ett anbudspris under 700 000 kr. Med beaktande av att skaderekvisitet i det konkurrensuppsökande skedet är förhållandevis lågt ställt anser kammarrätten att bolaget härigenom har visat att det i vart fall har riskerat att lida skada. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Rolf Bohlin
kammarrättsråd
ordförande

Haike Degenkolbe
kammarrättsråd
referent

Hedvig Holtström
tf. assessor

/Fanny Baltzer
fiskal
föredragande

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

Enhet 1

DOM
2021-01-13
Meddelad i Uppsala

Mål nr
6215-20 E

SÖKANDE

Chas Visual Management AB, 556726-4758

Ombud: Ann-Marie My Malmberg
c/o Chas Visual Management AB
Stubbsundsvägen 11
131 41 Nacka

MOTPART

VafabMiljö Kommunalförbund, 222000-3129
Gasverksgatan 7
721 30 Västerås

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och förordnar att VafabMiljö Kommunalförbunds upphandling benämnd ”Ny extern webbsida” (nr 2019/0882-VKF) ska göras om.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

VafabMiljö Kommunalförbund (Vafab) genomför en upphandling benämnd ”Ny extern webbsida” med dnr 2019/0882-VKF. Såvitt framkommit i målet har något tilldelningsbeslut ännu inte fattats i upphandlingen.

Chas Visual Management AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin ansökan anför bolaget i huvudsak följande. Upphandlingens utvärdering av pris är inte förenlig med likabehandlingsprincipen. Utformningen av kravet leder till att ett totalpris understigande 700 000 kronor inte genererar något ytterligare mervärde för anbudsgivaren vid utvärderingen. Anbudsgivare som varit villiga att konkurrera med ett lägre totalpris har alltså fråntagits möjligheten att lämna sitt bästa anbud på grund av utvärderingsmodellens utformning. Även fast anbudsgivare som offererat ett lägre totalpris än 700 000 kronor inte förkastas får golvpriset den direkta effekten att reglerna om onormalt låga anbud helt sätts ur spel eftersom det inte kommer att förekomma priser under golvpriset. Det kommer därmed inte finnas anledning att ifrågasätta anbudet som onormalt lågt. Vafab saknar genom denna utvärderingsmodell möjlighet att bedöma anbudet i verklig konkurrens med varandra samt förhindrar leverantörer att konkurrera med priset (se HFD 2018 ref 50 samt Förvaltningsrätten i Stockholms avgöranden i mål nr 5387-19 och 22985-19). Det förhållandet att om två eller flera anbud har likvärdiga poäng antas den anbudsgivare som har lägst anbudspris för årlig drift förändrar inte det faktum att anbudsgivare fråntas möjligheten att konkurrera med pris, eftersom detta enbart blir tillämpligt först i det fall två eller flera anbudsgivare visar sig ha samma poäng. Bolaget har såväl stordriftsfördelar som mycket konkurrenskraftiga priser jämfört med andra branschkollegor vilket medför att bolaget hade kunnat offerera ett anbudspris understigande 700 000 kronor. Det troliga syftet med regleringen om golvpriset – att motverka prisdumpning – kan uppnås genom en

tillämpning av reglerna om onormalt låga anbud, vilket medför att utvärderingsmodellen har utformats i strid med proportionalitetsprincipen. Bolaget har lidit eller riskerat att lida skada genom att frångå möjligheten att konkurrera med sitt bästa pris.

Vafab anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. Den utvärderingsmodell som tillämpats i upphandlingen strider inte mot likabehandlingsprincipen eller proportionalitetsprincipen. Utvärderingsmodellen har heller inte utformats i strid med 16 kap. 1 § LOU. Den anbudsgivare som vill konkurrera med låga priser inom kommersiellt acceptabla nivåer riskerar inte att lida skada till följd av den utvärderingsmodell som tillämpats i upphandlingen. Avsikten från upphandlande myndighet har främst varit att tillse att anbudspriser som är lägre än vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt för myndigheten inte erhåller högre mervärden än de anbudspriser som är ekonomiskt mest fördelaktiga. En marknadsanalys genomfördes i det förberedande skedet av upphandlingsprocessen. Resultatet av denna marknadsanalys var att anbud under cirka 1 000 000 kronor kunde befaras orsaka bristande leveranssäkerhet och höga leveranskostnader. För att inte hindra anbudsgivare att konkurrera med låga priser sattes gränsen för omedelbar fördel avseende lågt anbudspris till 700 000 kronor. På detta sätt avsåg myndigheten att skapa en stor marginal, så att ingen anbudsgivare som på goda grunder kunde offerera ett lågt pris skulle gå miste om konkurrensfördelar. Den upphandlande myndigheten gjorde alltså bedömningen att priser under 700 000 kronor inte skulle tillmätas något tillkommande mervärde. Avsikten med att ha en nedre gräns för konkurrensfördel avseende pris är även att främja en stark priskonkurrens mellan kvalitativa anbud. Om myndighetens avsikt hade varit att minska priskonkurrensen hade upphandlingen utformats på så sätt att priset viktats lågt (exempelvis 10 procent av totalpoängen). Genom att sätta en nedre begränsning för konkurrensfördel avseende pris, har myndigheten möjlighet att vikta priset högre (exempelvis mellan

50–90 procent av totalpoängen). Avsikten har alltså inte varit att ersätta bestämmelsen i 16 kap 7 § LOU, utan främst att skapa en rättvisande jämförelse av anbud som inte är onormalt låga, men som inte heller är de ekonomiskt mest fördelaktiga för myndigheten. Om bolaget offererat de priser man angett hade Vafab varit tvungna att tillämpa 16 kap. 7 § LOU. Utifrån de omständigheter som hittills är kända i förevarande mål hade då Vafab varit tvungna att utesluta bolagets anbud. Någon risk för skada för bolaget med anledning av golvpriset i utvärderingen föreligger således inte. Även om bolaget hade kunnat lämna en sådan förklaring föreligger dock sakliga skäl för golvpriset i utvärderingen. En rationell anbudsgivare tenderar att lämna ett något högre pris för att ha vissa marginaler i sitt anbud. Det ekonomiskt mest fördelaktiga för en upphandlande myndighet är att tilldela kontrakt till en rationell anbudsgivare. Detta innebär att den upphandlande myndigheten kan komma att betala ett något högre pris än vad som annars varit möjligt. Detta uppvägs emellertid många gånger av fördelarna av att ha ett kontraktsförhållande med en rationell avtalspart.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Frågan i målet är om det föreligger skäl för ingripande mot upphandlingen enligt LOU på de grunder bolaget anfört.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 20 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Upphandlande myndigheter ska enligt 4 kap. 1 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Av 16 kap. 1 § LOU framgår att en upphandlande myndighet ska tilldela den leverantör ett kontrakt vars anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga för myndigheten. Vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska utvärderas på någon av följande grunder: bästa förhållandet mellan pris och kvalitet, kostnad eller pris.

Förvaltningsrättens bedömning

En upphandlande myndighet har stor frihet att utforma en upphandling på sätt som den bedömer lämpligt. Upphandlingsdokumenten ska dock vara så klart och tydligt utformade att en leverantör på grundval av dessa kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och en utvärderingsmodell ska vara utformad på så sätt att den leder till ett rättvisande resultat, dvs. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Upphandlingsdokument och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får dock godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och unionsrätten inte träds för när (jfr rättsfallet RÅ 2002 ref. 50).

Av avsnitt 7 i anbudsförmuläret framgår att Vafab kommer att anta det anbud som uppfyller ställda krav och som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet enligt: bästa förhållande mellan pris och kvalitet. Vad gäller kriteriet pris följer av avsnitt 8 i anbudsförmuläret att anbudsgivarna har att prissätta olika delposter och att summan av de olika posterna utgör anbudspriset. Av samma avsnitt följer att anbudspriser enligt en linjär skala 3 000 000 – 700 000 kronor genererar 55 poäng. Förvaltningsrätten kan

konstatera att det inte framgår av anbudsförslaget hur många poäng anbudet erhåller vid anbudspriser utanför den angivna skalan. Vafab har i upphandlingens Frågor och svar emellertid uppgett att anbudspriser som understiger 700 000 kronor erhåller 55 poäng medan priser som överstiger 3 000 000 kronor erhåller noll poäng.

Bolaget har gjort gällande att den av Vafab tillämpade utvärderingsmodellen utformats i strid med likabehandlingsprincipen och proportionalitetsprincipen. Bolaget har därvid i huvudsak anfört att modellen medför att anbudsgivarna förhindras att konkurrera med sin prissättning.

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har i rättsfallet HFD 2018 ref. 50 funnit att det inte är förenligt med upphandlingslagstiftningen att som ett obligatoriskt krav ange att ett timarvode måste uppgå till en viss lägsta nivå, dvs. att tillämpa ett golvpris. HFD uttalar i rättsfallet bl.a. följande. En leverantör som exempelvis kan dra nytta av betydande stordriftsfördelar eller som önskar pressa sina vinstmarginaler för att kunna ta sig in på en viss marknad kan vilja konkurrera med ett lågt pris. Ett obligatoriskt krav som grundas på ett golvpris förhindrar emellertid leverantören från att konkurrera med priset eftersom anbud under golvpriset automatiskt utesluts. Ett sådant förfarande kan därför leda till att leverantörer behandlas olika. Ett golvpris innebär också att den upphandlande myndigheten saknar möjlighet att bedöma inkomna anbud i verklig konkurrens med varandra. Myndigheten kan inte heller bedöma om ett anbud med ett lågt pris är seriöst menat. Det är därför i princip inte förenligt med likabehandlingsprincipen att ange ett golvpris.

Förvaltningsrätten finner inte att det framkommer några egentliga skäl till att anse att vad HFD uttalar principiellt i rättsfallet bara skulle gälla obligatoriska krav i en upphandling (jfr även Kammarrätten i Stockholms dom den 14 oktober 2019 i mål nr 4427-19 m.fl. och Kammarrätten i

Göteborgs dom den 20 december 2019 i mål nr 3025-19). Rättsfallet bör därför kunna ge vägledning även för bedömningen huruvida en utvärderingsmodell är förenlig med LOU.

Att så som i förevarande upphandling i utvärderingsmodellen ange att ett pris under en viss nivå inte erhåller några ytterligare fördelar vid utvärderingen innebär enligt förvaltningsrätten i praktiken att anbudsgivare hindras från att, i vart fall fullt ut, konkurrera med pris. En sådan utvärderingsmodell innebär enligt förvaltningsrätten vidare att inkomna anbud inte i tillräcklig utsträckning kan bedömas i verklig konkurrens med varandra (jfr HFD 2018 ref. 50). Detta kan enligt förvaltningsrätten inte anses förenligt med likabehandlingsprincipen i LOU. Domstolen har förståelse för de resonemang och argument Vafab fört fram i processen men anser att gällande lagstiftning och praxis inte ger utrymme att tillmäta dessa någon avgörande betydelse vid bedömningen. Förvaltningsrätten finner vidare att det Vafab önskat åstadkomma med den valda utformningen av utvärderingsmodellen borde ha kunnat uppnås med en tillämplig av reglerna om onormalt låga anbud i 16 kap. 7 § LOU. Vafab kan därmed inte anses ha visat att det valda förfaringssättet varit nödvändigt för att uppnå vad man eftersträvat. Mot bakgrund härav får utvärderingsmodellen även anses oförenlig med proportionalitetsprincipen.

Förvaltningsrätten finner därmed, i enlighet med vad som framgått ovan, att den i upphandlingen aktuella utvärderingsmodellen inte kan anses förenlig med LOU. Förvaltningsrätten finner vidare att bolaget har gjort i vart fall sannolikt att man kunnat komma att lida skada på grund härav. Den aktuella bristen i utvärderingsmodellen får anses hänförlig till det s.k. konkurrensuppsökande skedet i upphandlingen (jfr rättsfallet RÅ 2005 ref. 47). Bolagets ansökan ska därför bifallas på så sätt att upphandlingen ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-05)

Johan Rick

Rådman

Målet har beretts av föredragande juristen Petra Hedin.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag (söndagsregeln).

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2011:1029) om om upphandling på försvars- och Säkerhetsområdet, lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna eller lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet. Vid beräkningen av de tio dagarna gäller söndagsregeln. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16:e eller 20:e kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.